

Warszawa 15 września 2008 r.

OSRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
Dzielnicy Włochy m. st. Warszawy
02-457 Warszawa, ul. Czeresniowa 35
tel./fax: 022 863-98-37, 022 863-95-93
NIP 522-24-02-486, REGON 010827246

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPEŁNIA	2008-09-22
/A/	

Szanowna Pani
Ewa Wrońska
Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

L.dz.6890/08
DA.0717-67/08

W nawiązaniu do zaproszenia wystosowanego przez Pana Janusza Kochanowskiego, Rzecznika Praw Obywatelskich oraz propozycji wzięcia udziału w VIII Konferencji Ruchu przeciw Bezradności Społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Włochy m.st. Warszawy informuje, że jesteśmy zainteresowani udziałem w tym najważniejszym wydarzeniu obchodów XXI Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem.

Realizując zapisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wspieramy osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb, korzystając ze wszystkich możliwości jakie daje przedmiotowa ustawa. Dodatkowo wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców Dzielnicy Włochy wykorzystujemy także środki unijne - traktując te działania jako praktyki.

W okresie od 01.02.2005 r. do 31.05.2006 r. realizowaliśmy „Program reintegracji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Dzielnicy Włochy”. Projekt adresowany był do 100 osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy (w tym kobiet wychowujących małe dzieci), osób uzależnionych od alkoholu, długotrwale korzystających ze świadczeń systemu pomocy społecznej, w wieku 18-24 lat, pochodzących z rodzin ubogich, zagrożonych dysfunkcjami społecznymi, przy zachowaniu równości szans dla kobiet i mężczyzn.

Celem strategicznym Projektu była promocja aktywnej polityki społecznej, aktywizacja zawodowa i społeczna. W ramach Projektu realizowane były kompleksowe formy oddziaływania o charakterze indywidualnym: doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy, poradnictwo psychologiczne, obsługa komputera oraz formy grupowe takie, jak warsztaty psychospołeczne, w tym: treningi komunikacji, autoprezentacji, warsztaty aktywności zawodowej, grupy wsparcia,

szkolenia zawodowe, działania towarzyszące (opieka nad osobami zależnymi), a także przygotowania zawodowe w miejscu pracy dla 25 osób.

Partnerem w projekcie był Urząd Pracy, z wieloletnim doświadczeniem w pracy z osobami bezrobotnymi, który uczestniczył w procesie rekrutacji i wniósł wkład własny w postaci przygotowań zawodowych w miejscu pracy.

Projekt zakładał kompleksowe wsparcie dla beneficjentów ostatecznych poprzez realizację działań odnoszących się do stopniowego pokonywania barier. We wstępnym etapie wyeliminowano bariery fizyczne (w szczególności zadbanie o odpowiednią prezencję), psychologiczne poprzez poradnictwo psychologiczne, a następnie uczono nabywania umiejętności praktycznych przy szukaniu pracy i podnoszeniu kwalifikacji zawodowych poprzez doradztwo zawodowe i szkolenia zawodowe, pośrednictwo pracy, wykorzystania. Końcowym efektem było podjęcie pracy zawodowej i przygotowań zawodowych w miejscu pracy.

Wybór tematyki Projektu podyktowany był wcześniejszymi doświadczeniami związanymi z działalnością Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Włochy. W trakcie prowadzenia Klubu Bezrobotnego zgłaszały się osoby, które utraciły pracę w ciągu ostatnich 6 m-cy, z silną motywacją do jej znalezienia, z dobrą prezencją dobrze poruszające się po rynku pracy, które w stosunkowo szybkim okresie podjęły zatrudnienie. W przypadku osób pozostających bez pracy dłuższy okres, powyżej 24 m-cy, podejmowane działania nie przynosiły oczekiwanych rezultatów. Analizując przyczyny niepowodzeń stwierdzono, iż w przypadku tych osób zabrakło kompleksowego wsparcia, indywidualnego podejścia do każdej z nich, w tym poradnictwa psychologicznego, doradztwa zawodowego, a także szkoleń zawodowych. Wszystkie wymienione elementy zostały uwzględnione w opisywanym Projekcie.

Działania planowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach Projektu były spójne z celami i założeniami Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich, ograniczających zjawisko alienacji społecznej i przygotowujących do wejścia na rynek pracy. Realizacja Projektu umożliwiła wyrównanie szans na rynku pracy. Projekt wpisał się w priorytety i działania polityki społecznej prowadzonej przez Urząd Miasta Stołecznego Warszawy. Beneficjentami ostatecznymi były:

1. Osoby bezrobotne pozostające bez pracy powyżej 24-ech miesięcy, w tym: Kobiety i mężczyźni (z zachowaniem proporcji płci),
  - Osoby w wieku 18-30 lat ,30-50 lat i powyżej,
  - Osoby posiadające wykształcenie: podstawowe, zawodowe, średnie, wyższe,
  - Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej,
2. Osoby bezrobotne z problemem uzależnienia od alkoholu w tym:

- Kobiety i mężczyźni (z zachowaniem proporcji płci),
- Osoby w wieku 18 -30 lat, 30- 50 lat i powyżej,
- Osoby posiadające wykształcenie: podstawowe, zawodowe, średnie, wyższe,
- Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej,
- Osoby uzależnione poddające się procesowi leczenia,
- Osoby uzależnione, które ukończyły leczenie nie później niż rok przed przystąpieniem do Projektu.

W ramach Projektu założono osiągnięcie dwojakiego rodzaju rezultatów określanych jako tzw. „twarde” i „miękkie”. Rezultaty „twarde” to:

1. Wzrost kwalifikacji zawodowych beneficjentów - wskaźnik rezultatu: 70 % osób, które ukończyły szkolenie zawodowe i uzyskały certyfikat, liczba zrealizowanych kursów.
2. Wzrost doświadczenia zawodowego - wskaźnik rezultatu: 30% osób, które podjęły staż zawodowy i pracę na umowę,
3. Wzrost doświadczenia w zakresie aktywności zawodowej - 70% osób, które ukończyły Projekt.

Rezultaty „miękkie” to:

1. Zmiana osobistych predyspozycji - wskaźniki: poprawa prezencji, wzrost zadowolenia, nabycie umiejętności zachowań asertywnych, nabycie umiejętności komunikacyjnych.
2. Wzrost zdolności motywacyjnych - wskaźniki: zwiększenie wiary we własne siły, podniesienie poziomu własnej wartości, zwiększenie motywacji do zmiany sytuacji życiowej i zawodowej, większa punktualność.
3. Wzrost umiejętności praktycznych - wskaźniki: umiejętność napisania cv, życiorysu, większa świadomość praw i obowiązków, nabycie umiejętności niezbędnych przy rozmowie wstępnej z pracodawcą, umiejętność korzystania z nowoczesnych technologii przy szukaniu pracy (internet).
4. Postęp w integracji społecznej - wskaźniki: większa otwartość, na innych ludzi, zmniejszenie niepewności i depresji, zmniejszenie poczucia izolacji społecznej.

W czasie trwania Projektu mierzone były rezultaty „twarde” i „miękkie”. W przypadku rezultatów „twardych” wynikiem pomiaru były konkretne dane procentowe. Rezultaty „miękkie” - pomiar został rozpoczęty od określenia poziomu początkowego miękkich umiejętności i predyspozycji, od którego jest mierzony postęp każdego beneficjenta. Dane do pomiaru były zbierane przez cały czas trwania Projektu, ocena ich była przeprowadzana również przez cały czas trwania Projektu.

Projekt został uznany za udany przez 70% uczestników oraz znalezieniu zatrudnienia w różnej formie przez 30% uczestników. Po zakończeniu Projektu została przeprowadzona ewaluacja. Dzięki Projektowi została osiągnięta wartość dodana

w postaci zwiększonej liczby osób objętych szkoleniem zawodowym, adekwatnym do potrzeb i możliwości uczestników.

W celu upowszechnienia Projektu zostało zorganizowane seminarium z przedstawicielami Ośrodków Pomocy Społecznej z Województwa Mazowieckiego, co przyczyniło się do upowszechnienia Projektu również poza terenem jego realizacji. Rezultaty Projektu zostały przedstawione na stronie internetowej Dzielnicy Włochy m.st. Warszawy.

Realizacja Projektu przebiegła zgodnie z założonym harmonogramem. Wszystkie zobowiązania ustalone dla Projektu zostały zrealizowane. W I kwartale 2005 r. w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego został wyłoniony psycholog, pod koniec kwartału kierownik Projektu. Psycholog rozpoczął procedurę kwalifikacji i rekrutacji uczestników, cykl indywidualnych konsultacji psychologicznych i opracował ankiety. Przygotowano harmonogram zakupów i rozpoczęto działania na rzecz promocji Projektu i EFS. W II kwartale 2005 r. zakończono rekrutację uczestników. Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie przyjęto 100 osób (64 kobiety i 36 mężczyzn). Prace na rzecz Projektu i beneficjentów rozpoczęli: informatyk, opiekunka i pomoc opiekunki do dzieci oraz doradca zawodowy. Rozpoczęły się warsztaty psychospołeczne, spotkania grup wsparcia i indywidualne konsultacje psychologiczne. Do końca II kwartału zakończono organizację biura, dokonano zakupu wyposażenia (komputery, drukarki, meble, telewizor, kamera, sprzęt video, tel/fax, tablice), artykuły biurowe, dydaktyczne i spożywcze. Dostawca artykułów został wyłoniony w drodze przetargu. W III kwartale 2005 r. wszyscy uczestnicy (w podziale na 4 edycje) ukończyli warsztaty psychospołeczne i otrzymali zaświadczenie o ich ukończeniu. Zakończyły się spotkania z doradcą zawodowym i informatykiem, natomiast pracę rozpoczął pośrednik pracy. Kontynuowane były zajęcia z aktywności zawodowej, spotkania grup wsparcia, opieka nad dziećmi uczestników Projektu i konsultacje z psychologiem. W wyniku postępowania o udzielenie zamówienia z wolnej ręki wyłoniono wszystkich wykonawców szkoleń zawodowych i podnoszących kwalifikacje. Wcześniej ogłoszono 2 przetargi nieograniczone, lecz z powodu braku ofert lub błędów formalnych w dokumentach składanych przez oferentów nie udało się wybrać realizatorów szkoleń. Pod koniec III kwartału część uczestników tj. 25 osób (17 kobiet i 8 mężczyzn) ukończyło już szkolenia i otrzymało świadectwa uprawniające do wykonywania nowego zawodu. Jedna z uczestniczek rozpoczęła przygotowanie zawodowe. W IV kwartale 2005 r. zostały zakończone wszystkie szkolenia zawodowe i podnoszące kwalifikacje:

- Kadry i płace,
- Księgowość od podstaw do samodzielnej księgowej,
- Profesjonalne sprzątanie,

- Artystyczne układanie kwiatów (bukieciarstwo),
- Elektryczne,
- Fryzjerskie,
- Gastronomiczne,
- Prawo jazdy kat. B,
- Prawo jazdy kat. C,
- Prawo jazdy kat. D,
- Komputerowe z j. angielskim,
- Opiekunka osób starszych i dzieci z j. angielskim,
- Prowadzenie sklepów i hurtowni (kasy fiskalne, wózki widłowe),
- Spawanie,
- Pedagogiczne,
- Gazowe.

Indywidualne wybory i preferencje beneficjentów ostatecznych zadecydowały o liczbie przygotowanych szkoleń zawodowych. Wszystkie szkolenia miały bardzo szeroki program, aby spełnić oczekiwania najbardziej wymagających uczestników. Szkolenia z wynikiem pozytywnym ukończyły wszystkie osoby (100%), które do nich przystąpiły, czyli 93 osoby (60 kobiet i 33 mężczyzn). Do szkoleń nie przystąpiły 4 uczestniczki, które wcześniej podjęły pracę, 2 uczestników, którzy otrzymali renty z orzeczeniem o niezdolności do pracy i 1 uczestnik, którego w trakcie trwania szkoleń trudna sytuacja rodzinna zmusiła do wyjazdu z Warszawy. Zgodnie z harmonogramem realizacji Projektu, 25 osób (23 kobiety i 2-ch mężczyzn), podjęło przygotowanie zawodowe. Kontynuowane były spotkania z pośrednikiem pracy, a także zajęcia z aktywności zawodowej, spotkania grup wsparcia, opieka nad dziećmi uczestników Projektu i spotkania z psychologiem. Również w IV kwartale, po zakończeniu szkoleń zawodowych, kolejne 6 osób (4 kobiety i 2-ch mężczyzn) podjęło pracę na wolnym rynku.

Cykl warsztatów psychospołecznych ukończyły wszystkie osoby (100%), również wszyscy uczestnicy odbyli spotkania z doradcą zawodowym (100%). Do szkoleń zawodowych przystąpiły 93 osoby, żaden z uczestników nie zrezygnował, ani nie przerwał udziału w szkoleniu (100%). Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie 25 osób podjęło przygotowanie zawodowe (100%), również usługa w zakresie opieki nad 20 dziećmi uczestników Projektu została w pełni zrealizowana (100%). W 2005 r., czyli jeszcze przed zakończeniem Projektu, 10 osób (8 kobiet i 2-ch mężczyzn), podjęło pracę na wolnym rynku, co stanowi więcej niż zakładano we wniosku o dofinansowanie na zakończenie Projektu. Średni okres bezrobocia dla tych osób wynosi ok. 3-ch lat. Łącznie do końca 2005 r., 35 osób (31 kobiet i 4-ch mężczyzn) podjęło pracę, co było powodem do zadowolenia, ponieważ efekty twarde liczone liczbą osób zatrudnionych zostały osiągnięte przed zakończeniem Projektu, a nawet

przekroczone. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że wśród osób zatrudnionych znalazły się 2 uczestniczki (średnia wieku 40 lat) z grupy beneficjentów z problemami alkoholowymi, które nigdy nie pracowały, a więc nie posiadały żadnego doświadczenia zawodowego, co pokazało znaczącą siłę wpływu warsztatów.

Analiza ankiet ewaluacyjnych wypełnianych przez uczestników po zakończonych zajęciach z warsztatów psychospołecznych pokazała, że etap ten można było uznać za udany. W ankiecie ujęto wskaźniki takie, jak pewność siebie w kontaktach z pracodawcą umiejętność zaprezentowania swoich mocnych stron w trakcie rozmowy kwalifikacyjnej oraz rozpoznanie i umiejętność poprawy słabych stron. Wszystkie, mierzone poprzez indywidualną samoocenę, wskaźniki pokazywały szeroko rozumiany wzrost indywidualnych możliwości na rynku pracy. Istotny wzrost parametrów w odniesieniu do stanu początkowego, który określili sami badani, odnotowano we wszystkich czterech edycjach warsztatów psychospołecznych. Po zakończeniu pierwszej edycji odnotowano wzrost o 45%, po drugiej o 41%, po trzeciej o 77,9% zaś na koniec czwartej edycji wzrost wynosił o 65,8%. Warto podkreślić, że wszystkie grupy odnotowały subiektywny wzrost poczucia indywidualnych szans na rynku pracy, zaś średni wzrost całej grupy wynosił aż 57,5%. Tak udany wynik był szczególnie ważny dla powodzenia całego Projektu. Uczestnicy zajęć odnotowali nie tylko znaczący wzrost wiedzy o rynku pracy i zachowań na nim obowiązujących, ale przede wszystkim uznali, że ich poczucie wartości i pewności siebie wzrosły. Te dwie kwestie są bardzo ważne w procesie poszukiwania pracy i w dużej mierze to właśnie one decydują o powodzeniu w jej znalezieniu.

Działania promocyjne realizowanego Projektu oraz Europejskiego Funduszu Społecznego, zwłaszcza po ukazaniu się obszernego artykułu w gazecie lokalnej nr 3 „Moja Dzielnica Włochy” – „Wychodzę z bezrobocia” (temat przewodni numeru), opisujący realizację Projektu oraz wywiadu udokumentowanego materiałem zdjęciowym z uczestniczką Projektu, wywołały falę zainteresowania nie tylko społeczności lokalnej. W ogólnopolskiej „Gazecie Prawnej”, ukazał się artykuł „Kto się nie uczy, ten nie znajdzie żadnej pracy”, dotyczący szkoleń dla bezrobotnych, w którym Projekt realizowany przez OPS Włochy został opisany, jako przykład wzorcowego działania na rzecz bezrobotnych.

Kolejnym efektem działań promocyjnych jest również większe zainteresowanie społeczne osób, które nie są bezpośrednio zagrożone bezrobociem. W oparciu o Projekt, powstała praca semestralna oraz magisterska. Obie prace opisują problematykę bezrobocia i sposoby jego zwalczania z uwzględnieniem szkoleń finansowanych ze środków unijnych. Z prośbą o wyrażenie zgody na wykorzystanie do celów szkoleniowych Projektu, wystąpił dr Robert Sobiech z Uniwersytetu Warszawskiego Centrum Badań Polityki Naukowej i Szkolnictwa Wyższego. Projekt posłużył jako pomoc

dydaktyczna studentom Podyplomowego Studium Ewaluacji Projektów Finansowanych przez Unię Europejską. W roku bieżącym realizujemy kolejne 2 projekty:

1. Czas na zmianę - program aktywnej integracji społecznej i zawodowej kobiet z Dzielnicy Włochy (01.07.2008 r. - 31.12.2008 r.).
2. Równi na rynku pracy - lokalny program aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych (01.08.2008 r. - 30.10.2009 r.). Pierwszy z tych projektów został opracowany ponieważ znaczącą grupą wśród ogółu korzystających z Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Włochy m.st. Warszawy stanowią długotrwale bezrobotne kobiety, które niejednokrotnie zrezygnowały już z podejmowania prób znalezienia pracy i usamodzielnienia się, przez co stały się bierne i uzależnione od pomocy społecznej. Wiąże się to najczęściej z koniecznością sprawowania opieki nad małymi dziećmi i brakiem możliwości pogodzenia funkcji wychowawczych z aktywnością zawodową.

Według raportu rocznego Urzędu Pracy m.st. Warszawy z 2007 r., liczba zarejestrowanych bezrobotnych kobiet na koniec grudnia wynosiła 17.014, tj. 53,3% ogółu. Bezrobocie kobiet charakteryzuje się mniejszą płynnością niż bezrobocie mężczyzn, co sprawia, że częściej niż mężczyźni są one zagrożone bezrobociem długotrwałym. Trudniej znaleźć pracę zwłaszcza kobietom powracającym na rynek pracy po dłuższej przerwie oraz poszukującym pierwszej pracy. Faktem jest istnienie licznej grupy kobiet, które po ukończeniu szkoły nie podjęły pracy, poświęciły się wychowaniu dzieci i prowadzeniu domu. Nie miały możliwości lub nie czuły wewnętrznej potrzeby, aby szukać swojego miejsca na rynku pracy. W tej grupie widoczna jest nieznamość rynku pracy oraz praw przysługujących pracownikom. Jest to szczególnie ważne w kontekście występujących negatywnych postaw części pracodawców do zatrudniania kobiet z małymi dziećmi. Dużym problemem jest też niskie wykształcenie znacznej części zarejestrowanych kobiet. Kobiety z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej - stanowią 24% grupy zarejestrowanych, natomiast z zasadniczym zawodowym - 15%. W sumie stanowi to ogółem prawie 40%, co biorąc pod uwagę obecne wymagania rynku pracy i pracodawców, skazuje je na wykonywanie najprostszych prac, przede wszystkim fizycznych.

Częstym czynnikiem utrudniającym podejmowanie działań związanych z poszukiwaniem pracy jest zaburzona struktura rodzinna. Charakteryzuje się ona występowaniem nieustabilizowanych formalnie i społecznie związków, niskim poziomem wiedzy z zakresu planowania rodziny, rozkładem pożycia małżeńskiego, częstymi zmianami partnerów. Według raportu Urzędu Pracy m.st. Warszawy ponad 9% zarejestrowanych kobiet wychowuje samotnie co najmniej jedno dziecko do lat 7. Bezradność wynikająca z zaburzenia systemu rodzinnego przejawia się trudnościami w wypełnianiu ról społecznych m. in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej,

problemach we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Specyficzną grupą problemów są trudności z prawidłowym wypełnianiem zadań opiekuńczo - wychowawczych, przemoc w rodzinie, alkoholizm jednego lub obojga rodziców, co niejednokrotnie jest przyczyną umieszczania dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo - wychowawczych lub resocjalizacyjnych. W rodzinach często brakuje właściwych wzorców komunikacji i dawania dzieciom poczucia bezpieczeństwa, obdarzania ich uwagą i odpowiednią opieką.

Przeprowadzona analiza zjawiska wskazuje, że największym problemem kobiet jako grupy docelowej Projektu jest:

- niski poziom wykształcenia i brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych,
- brak udokumentowanego doświadczenia zawodowego,
- mała znajomość rynku pracy i umiejętności poszukiwania zatrudnienia,
- brak podstawowych umiejętności z zakresu obsługi komputera,
- brak dyspozycyjności i trudności z zapewnieniem opieki nad dziećmi,
- niski poziom wiedzy z zakresu profilaktyki zdrowotnej,
- problemy opiekuńczo-wychowawcze,
- brak umiejętności gospodarowania środkami finansowymi.

Poza tym należy zwrócić uwagę na problemy natury psychologicznej:

- brak motywacji do podejmowania działań,
- niezaradność i wyuczona bezradność, brak wiary we własne możliwości,
- małą samodzielność i umiejętność kierowania własnym życiem,
- małą zdolność do wzięcia odpowiedzialności za funkcjonowanie rodziny,
- pogłębiającą się apatię i frustrację spowodowaną niskim statusem społecznym i problemami materialnymi,
- niski poziom umiejętności radzenia sobie w sytuacjach społecznych.

Wyżej opisane problemy wskazały na konieczność objęcia grupy docelowej kompleksowym systemem wsparcia.

Głównym celem Projektu jest wzmocnienie potencjału i wsparcie w powrocie na rynek

pracy 17 kobiet z Dzielnicy Włochy m.st. Warszawy, nieaktywnych zawodowo ze względu na sprawowanie opieki nad dziećmi.

Cele szczegółowe:

1. Rozwój umiejętności funkcjonowania psychospołecznego.
2. Wzrost samooceny i poczucia własnej wartości.
3. Wzrost motywacji do działania i chęć zmiany własnej sytuacji.
4. Poszerzenie wiedzy z zakresu prawidłowego funkcjonowania rodziny i rozwój umiejętności wychowawczych.

5. Zdobyć umiejętności i kwalifikacji zawodowych umożliwiających wejście lub powrót na rynek pracy.
6. Zdobyć wiedzy na temat rynku pracy i efektywnego poszukiwania zatrudnienia.
7. Podniesienie wiedzy z zakresu profilaktyki zdrowotnej.
8. Podniesienie umiejętności gospodarowania budżetem domowym. Ze względu na złożoność sytuacji grupy docelowej i konieczność podjęcia kompleksowych działań, są one realizowane w dwóch etapach. Pierwszy z nich ma na celu intensywne wsparcie psychologiczne, wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych, rozwój umiejętności interpersonalnych i wychowawczych. Drugi etap oprócz działań motywacyjno-wpierających ukierunkowany będzie na rozwój potencjału zawodowego poprzez zdobycie kwalifikacji zawodowych oraz umiejętności przydatnych przy poszukiwaniu pracy.

Działania w ramach Projektu są zgodne z celami operacyjnymi Strategii Wojewódzkiej w Zakresie Polityki Społecznej dla Województwa Mazowieckiego na lata 2005-2013, w której mówi się o konieczności podniesienia poziomu aktywności społeczno-zawodowej m.in. osób bezrobotnych o niskich kwalifikacjach zawodowych, świadczeniobiorców pomocy społecznej i wskazuje na potrzebę opracowania i realizacji programów dla tej kategorii osób.

Chcąc przybliżyć cele drugiego z wymienionych Projektów należy zaznaczyć, że według statystyk opublikowanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w 2006 roku odsetek osób niepełnosprawnych w grupie osób w wieku produkcyjnym wynosił 9,6%. Jest to grupa charakteryzująca się dużą biernością społeczną i zawodową wskaźnik aktywności zawodowej w tej grupie wynosi 22,1% z czego wskaźnik zatrudnienia 18,2%. Zdecydowana większość osób niepełnosprawnych utrzymuje się z rent, świadczeń socjalnych i zasiłków stałych. Osoby niepełnosprawne stanowią znaczny odsetek klientów pomocy społecznej. W marcu 2008 roku z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Włochy m.st. Warszawy w postaci zasiłku stałego korzystało 250 osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, z czego 207 osób było w wieku produkcyjnym.

Wśród problemów utrudniających podjęcie pracy przez osoby niepełnosprawne można przede wszystkim wymienić:

- niski poziom wykształcenia
- niskie lub zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe
- małe doświadczenie w poruszaniu się po otwartym rynku pracy
- niezajomość nowych technologii informatycznych. Problemem są także bariery wewnętrzne:

- brak wiary w siebie i niska samoocena
- brak motywacji do zmiany swojej sytuacji
- niska aktywność społeczna i występująca postawa roszczeniowa.

Na przeszkodzie w uzyskaniu pracy stoją również uprzedzenia i stereotypy na temat osób niepełnosprawnych panujące wśród pracodawców, często wynikające z braku doświadczeń w ich zatrudnianiu.

Występujące problemy rozwiązujemy poprzez kompleksowe działania wspierające osoby niepełnosprawne, mające na celu podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych, zdobycie doświadczeń zawodowych, zapewnienie dostępu do profesjonalnych usług poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy a także zdobycie umiejętności aktywnego poszukiwania pracy oraz nabycie kompetencji kluczowych. Celem ogólnym Projektu jest wsparcie i podniesienie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, zwiększające ich dostęp do otwartego rynku pracy. Celami szczegółowymi Projektu są:

1. Zwiększenie dostępu do profesjonalnych usług z zakresu poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy.
2. Diagnoza możliwości rozwojowych i identyfikacja potrzeb osób niepełnosprawnych pozostających bez zatrudnienia.
3. Wsparcie psychologiczne ukierunkowane na zniwelowanie osobistych barier w podjęciu zatrudnienia.
4. Rozwój umiejętności psychospołecznych w tym podniesienie samooceny i motywacji do podjęcia pracy.
5. Zdobycie przez osoby niepełnosprawne umiejętności efektywnego poruszania się po otwartym rynku pracy.
6. Zdobycie umiejętności korzystania z nowoczesnych narzędzi informatycznych.
7. Nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach.
8. Wsparcie osób niepełnosprawnych w podejmowaniu zatrudnienia poprzez organizację staży.
9. Organizacja kampanii promocyjno-informacyjnej mającej na celu zachęcenie lokalnych pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych.

W Projekcie wsparciem zostało objętych 40 osób pozostających bez zatrudnienia (w tym osoby zarejestrowane jako bezrobotne i poszukujące pracy) o różnym rodzaju i stopniu niepełnosprawności. Wybór osób niepełnosprawnych jako grupy docelowej podyktowany był niską aktywnością zawodową i społeczną tej grupy, co w dużej mierze wynika z barier psychologicznych a także niskiego poziomu wykształcenia i braku kwalifikacji zawodowych. Kryterium udziału w projekcie był status osoby niepełnosprawnej uzyskany na podstawie decyzji Zespołu ds.

Orzekania o Niepełnosprawności. Ważnym czynnikiem pozyskiwania uczestników była aktywna promocja projektu, realizowana przy udziale instytucji wspierających tj. organizacji pozarządowych, Urzędu Dzielnicy Włochy, Środowiskowych Domów Samopomocy, Ośrodków Pomocy Społecznej w innych Dzielnicach, Urzędu Pracy m.st. Warszawy, Programu 2 TV.

Podsumowując: we współczesnym świecie nie zaspakajamy naszych potrzeb bezpośrednio sami (nie musimy polować aby zdobywać obiad) ale zdobywamy potrzebne nam rzeczy i usługi w drodze wymiany, której uniwersalnymi środkami są pieniądze. Naszym zadaniem powinno być takie działanie aby przywrócić rodzinie marginalizowanej wiarę we własne możliwości, przywrócić rodzinie podstawowe poczucie bezpieczeństwa.

DYREKTOR
Ośrodka Pomocy Społecznej
Dzielnicy Włochy m. st. Warszawy
Irena Murawko-Mioduszevska